

Vergaderjaar 2012–2013

28 625

Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Nr. 156

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2012

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Economische Zaken van 20 november 2012 is gesproken over de landbouwsubsidies van de Europese Unie (EU). Naar aanleiding hiervan heeft u mij verzocht een brief te sturen met een reactie op het bericht dat de informatie van Nederland over landbouwsubsidies via de website zeer ondoorzichtig is. Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek.

De betalingen die gedaan worden aan begunstigden van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) worden door de overheid sinds 2005 openbaar gemaakt. Sinds 2006 is dit eveneens het geval voor het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Met de inwerkingtreding van Europese regels in 2008 is openbaarmaking een Europeesrechtelijke plicht.

Tegen de Europese regels over de openbaarmaking van GLB-subsidiegegevens is in het verleden door twee Duitse begunstigden bezwaar gemaakt. Zij waren van mening dat deze Europese regels de privacy schenden. Het Europese Hof van Justitie heeft in deze zaak op 9 november 2010 uitspraak gedaan. De uitspraak brengt een onderscheid aan tussen de openbaarmaking van GLB-subsidiegegevens van natuurlijke personen en die gegevens van anderen. Echter gezien de niet geheel heldere scheidslijn die het arrest neerlegde, was een nationale interpretatie van het arrest nodig. Uit de criteria van het Hof is door mijn ambtsvoorganger afgeleid dat subsidiegegevens van natuurlijke personen niet langer gepubliceerd mogen worden. Gezien het feit dat nationale interpretatie van de Hofuitspraak nodig was is het niet verwonderlijk dat verschillende EU-lidstaten de uitspraak verschillend interpreteren.

Recent heeft zich bij dit onderwerp een nieuwe ontwikkeling voorgedaan. Op 25 september 2012 heeft de Europese Commissie een nieuw wetge-

vingstvoorstel gepresenteerd ter verbetering van de transparantie op het gebied van het Europese landbouwsubsidiebeleid. Het nieuwe voorstel regelt onder andere dat lidstaten de namen van de subsidieontvangers en de subsidie die zij hebben ontvangen bekend moeten maken. De voorstellen van de Europese Commissie zijn een rechtstreeks gevolg van eerder genoemde Hofuitspraak van 9 november 2010. De Commissie beoogt met deze nieuwe regels de transparantie te vergroten. Alleen bij kleine landbouwsubsidies is een lidstaat niet verplicht om de identiteit van de ontvanger te onthullen.

Nederland staat in beginsel positief tegenover deze voorstellen. Bij brief van 2 november 2012 heeft het kabinet zijn afweging en opvatting over het voorstel aan uw Kamer kenbaar gemaakt (Kamerstuk 22 112 nr. 1503).

In de «Beleidsregel openbaarmaking subsidiegegevens gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid» is vastgelegd welke gegevens openbaar worden gemaakt en op welke wijze. Met deze beleidsregel, gebaseerd op artikel 8 van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), zijn de Europese verordening 259/2008 (over subsidiegegevens GLB) en 498/2007 (over subsidiegegevens GVB) geïmplementeerd. De openbaarmaking vindt elk jaar plaats bij een apart besluit van mij. U kunt het besluit over het jaar 2012 in de eerste maanden van 2013 verwachten. De informatie die op grond van de beleidsregel openbaar wordt gemaakt, betreft onder andere het doel van de regeling waarop de subsidie betrekking heeft, het subsidiebedrag en de naam van de subsidieontvanger. Dit kan op internet via verschillende zoekmogelijkheden opgevraagd worden.

De non-profitorganisatie Farmsubsidy.org, waaraan in het door u aangehaalde bericht gerefereerd wordt, beijvert zich om gedetailleerde informatie te verkrijgen over betalingen en ontvangers van landbouwsubsidies in elke EU-lidstaat. Deze organisatie hanteert een zogenaamde «transparency index». De «transparency index» is een manier om te vergelijken hoe goed de EU-lidstaten het, in de ogen van deze organisatie, doen op het gebied van het verstrekken van informatie over betalingen en ontvangers van het GLB. Landen die gegevens publiceren die kunnen worden gedownload en waarbij kruisbestanden kunnen worden gemaakt »scoren» hoog. Bij de in Nederland openbaar gemaakte gegevens is deze faciliteit niet aanwezig. Naast het functioneren van de website en de kwaliteit van de data is dit de belangrijkste reden waarom Nederland in de ogen van Farmsubsidy.org qua transparantie geen hoge ogen gooit. Volgens Farmsubsidy.org scoort een land dat de EU-wetgeving volgt ongeveer 35% op de «transparency index». Nederland publiceert de subsidiegegevens op internet conform de criteria en eisen van de EU-wetgeving. Nederland scoort op de «transparency index» van Farmsubsidy.org inderdaad 35%. Nederland voldoet hiermee aan de maximale transparantie binnen de kaders van de Europese regelgeving.

Ik vind dat de overheid transparant moet zijn bij de verantwoording van de besteding van publiek geld. Daar waar het subsidies betreft aan individuen zal de overheid echter rekening moeten houden met de privacybelangen van deze individuen. Ik meen dat de manier waarop de gegevens over de besteding van de GLB- en GVB-subsidies worden gepubliceerd een goed evenwicht weerspiegelen tussen de belangen van transparantie en privacy.

De minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp